

ÅRSRAPPORT 2018

1	Barn og Ungdom (Spleiselaget)	
1.1	<p><i>Spleiselaget vgs. videreføres og videreutvikles.</i></p> <p><i>Mål om å opprettholde dekningsgrad på 60% av årskullet.</i></p>	<p>Fortsatt gode resultater for Spleiselaget i videregående skole</p> <p><i>Skatteetaten har et godt utviklet bookingsystem og dekker i dag over 60% av årskullet.</i></p> <p><i>Vi har møtt ca 40 000 elever i 2018. Totalt ca 450 000 elever siden 2006.</i></p> <p><i>Dagens versjon ble lansert i 2014. Den er interaktiv og tar med elevene på en refleksjon rundt sammenhengen mellom verdiskaping, skatt og velferd, samt starthjelp i arbeidslivet. Vi snakker også om konsekvensene av svart arbeid for arbeidstakere, næringslivet og samfunnet.</i></p> <p><i>Vi måler kunnskap og holdning før og etter skoletimen. Effekten har vist seg å være svært god, stabil og økende fra 2015.</i></p> <p><i>Det er kun ansatte fra Skatteetaten som er veiledere på Spleiselaget. Totalt er det ca 70 veiledere som er ute i skolen.</i></p> <p><i>Både den interaktive løsningen og nettstedet spleiselaget.no vedlikeholdes løpende. Det gjennomføres teknisk vedlikehold og oppdateringer f.eks i forbindelse med endring av lover og satser. I tillegg til arbeidet som utføres av Skatteetaten, påløper det ca 120 000 kroner årlig i driftsutgifter (hosting og support).</i></p> <p><i>Spleiselaget vgs fikk Sølvtaggen da det ble lansert i 2014. Løsningen holder fortsatt mål. Det er fortsatt stor etterspørsel etter å få Spleiselaget demonstrert, både fra innland og utland. Senest var det NHO's besøksenter som hentet inspirasjon til videreutvikling av Europatimen.</i></p> <p><i>Spleiselaget.no har en "spør oss"-funksjon. Antall spørsmål har gått drastisk ned. Dette kan delvis skyldes at vi har blitt bedre på å gi svar direkte på nettsiden, samtidig som at spørrefunksjonen ikke er like synlig på nettsiden som tidligere. De fleste spørsmålene som kommer inn dreier seg om skattekort, noe det også svares på på skatteetaten.no.</i></p> <p><i>For å sikre at lokale og sentrale SMSØ-representanter får best mulig kunnskap om innholdet i Spleiselaget vgs, oppfordres det til at de deltar som observatører på et Spleiselagsoppdrag.</i></p>
1.2	<p><i>Spleiselaget Byen, dataspill for ungdomsskole videreføres.</i></p>	<p>Datspillet Spleiselaget Byen brukes fortsatt:</p> <p><i>Spillet er spilt 136 000 ganger det siste året. Tallene tyder på at det i stor grad spilles i klasserommet i ungdomskolen.</i></p> <p><i>Spillet går ut på at man skal bygge og styre et samfunn ved hjelp av verdiskaping, skatt og velferd. Dersom innbyggerne er fornøyde, blir du gjenvalgt. Det er også en kunnskapsdel om rettigheter og plikter i arbeidslivet, og om svart økonomi.</i></p>

		<p>Det hadde vært en fordel å ha spillet tilgjengelig på engelsk, f.eks til bruk på introduksjonsprogrammene for innvandrere mv.. Vi har fått et tilbud på ca 150 000 for oversettelsen, men har ikke hatt midler til dette i 2018.</p> <p>I 2018 har IMF (det internasjonale pengefondet) og skattemyndighetene i Singapore fått spillet demonstrert.</p>
1.3	<p><i>Spleiselaget 2020 – Utviklingsarbeid.</i></p> <p><i>Hvordan skal satsingen mot barn og ungdom se ut i 2020. Utredning, utvikling og innføring.</i></p> <p><i>Arbeidet tar utgangspunkt i risikobildet, jf 1.8.</i></p>	<p>Ingen aktivitet</p>
1.4	<p><i>Spleiselagets innsats mot yrkesfagelever og lærlinger i risikoutsatte fag styrkes.</i></p>	<p>Spleiselaget lærling</p> <p><i>I regjeringens a-krim strategi står følgende:</i></p> <p><i>SMSØs innsats er særlig rettet mot elever i videregående skole og ungdomsskole gjennom satsingen "Spleiselaget", som bidrar til bedre kunnskap om sammenhengen mellom verdiskaping, skatt og velferd. Den forebyggende innsatsen mot lærlinger og elever på yrkesfag skal styrkes.</i></p> <p><i>Tiltaket er utviklet i 2018 og er klart til lansering tidlig i 2019</i></p> <p><i>Utviklingen bygger på risikobildet ungdom, samt SMSØ's ungdomsundersøkelse. Målgruppen er "de usikre". Samtidig ser vi at det ikke er nok å nå elevene/lærlingene. Presset om svart arbeid kommer fra kundene. Vi har derfor inkludert en forbrukerkampanje i tiltaket. Ungdomsundersøkelsen viser også at lærere og instruktører er de viktigste påvirkerne for ungdom i yrkesfag.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Animasjonsfilmen "Enkel matte" som viser uendelig mange gode grunner for å jobbe hvitt</i> • <i>Giveaways med budskap til elever og lærlinger i bygg- og anleggsteknikk, samt til lærere, opplæringskontor, instruktører og andre påvirkere, med argumenter for å jobbe hvitt</i> • <i>Budskapet implementert i Spleiselaget</i> • <i>Budskapet tilgjengelig for f.eks lærlingsamlinger osv</i> • <i>Klistremerker, plakater for bedrifter (Mine kunder handler hvitt)</i> • <i>Kampanje SoMe rettet mot forbrukere for å minske presset mot lærlingene</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>"Enkel matte" samt gjenbruk av Handle hvitt-filmer fra forrige runde</i> <p><i>Vi har gode kanaler for å treffe elever i videregående skole. Det er mer utfordrende å treffe lærlinger. Her starter vi med å inngå avtaler med 3-4 opplæringskontorer innen bygg- og anleggsteknikk.</i></p>

1.5	<p><i>Spleiselaget regnskap videreføres i avtaleperioden med UE, (vår 2019).</i></p>	<p><i>Det er kun Skatteetatens veiledere som gjennomfører regnskapskurs. Skatteetaten tilbyr regnskapskurs til alle ungdomsbedrifter (vgs) i Ungt entreprenørskap.</i></p> <p><i>Regnskapskursene er forkortet fra hel til halv dag. Bakgrunnen var at ressursbruken var høy både for veilederne, elevene, skolene og UE. Evalueringer har tydet på at kvaliteten har gått noe ned, uten at det er dramatisk på noen måte. Det er i 2018 gjennomført regnskapskonkurranser (Spleiselagets regnskapspris) i alle fylker, samt på NM for ungdomsbedrifter. Kvaliteten på NM er fortsatt høy. Regnskap Norge, Økonomiforbundet og Revisorforeningen bidrar med jurymedlemmer på NM.</i></p> <p><i>Konkurranse er godt egnet til å skape toppresultater. Det synes å være vanskeligere å nå de som "trenger det mest" ved hjelp av denne metodikken. F.eks har Sverige valgt en lavterskeltilnærming som i større grad fokuserer på det behovet vanlige start ups har for budsjett og bokføring.</i></p> <p><i>Skatte- og avgiftsreglene for ungdomsbedrifter har utviklet seg over tid gjennom samarbeidet med UE. Det er nå forholdsvis klare grenser for hvordan ungdomsbedrifter kan drive virksomhet på en lovlig måte. Generelt følger de de samme beløpsgrensene som ideelle organisasjoner.</i></p> <p><i>Samarbeidsavtalen med UE går ut våren 2019. Det må tas stilling til en eventuell forlenging 1.kvartal 2019. Årlig kostnad som samarbeidspartner har vært 500 000 kroner.</i></p>
1.6	<p><i>Vårt lokalsamfunn (UE) videreføres.</i></p>	<p>Tidens største aksjon</p> <p><i>Vi møtte over 4000 elever i 4. og 5.klasse over hele landet i november. Dette er dobbelt så mange som i fjor. Som illustrasjon kan vi nevne at UE totalt møtte ca 10 000 elever med VL i hele 2017.</i></p> <p><i>Totalt 190 veiledere var involvert. Vi har foreløpig ikke fordelingen mellom organisasjonene. Det har vært god dekning av aksjonen i lokale medier, samt en del i sosiale medier. Hans Christian Holte og Hans Christian Gabrielsen deltok på Voksen skole i Oslo.</i></p> <p><i>UE har tatt regningen for materiellet denne gangen.</i></p>
1.7	<p><i>Vi skal lage en oppgave som lokale SMSØ kan benytte ved skolebesøk, f.eks gjennom Innovasjonscamp (UE).</i></p>	<p><i>Ingen aktivitet</i></p>
1.8	<p><i>Risikobilde ungdom – hvilke utfordringer må vi forholde oss til, herunder tilknytning til arbeidslivet gjennom ansettelse/egen bedrift og kombinasjoner av dette.</i></p>	<p><i>Risikobildet ble godkjent i SMSØ 31. mai 2018.</i></p> <p><i>Videre arbeid med funn knyttet til risikobildet legges inn i mandat for arbeidsgruppe ungdom.</i></p>
1.9	<p><i>"Spleiselaget hjelper deg".</i></p> <p><i>Utrede, utvikle og innføre en metode for å møte barn, ungdom og foreldre med jevnlig informasjon og påvirkning</i></p>	<p><i>Ingen aktivitet</i></p>

2	Privatmarkedet (Handle hvitt)	
2.1	Målrettede påvirkningsaktiviteter mot forbrukere	<p>Hoveddelen av handlehvittkampanjen ble gjennomført i 2017.</p> <p>Det ble gjennomført en del lokale tiltak første kvartal 2018, bl.a på idrettsarrangementer som f.eks eliteserien i Ishockey. Her ble det delt ut brosjyrer, Handle hvitt-sitteunderlag, hvite buttons, hvit sjokolade, samt informasjon på høyttaler og storskjerm. I tillegg ble Handle hvitt-telleren benyttet. Det ble også gjennomført et tiltak på Gjør din Bolig Bedre-messen på Hellerudsletta.</p> <p>Videre i året har materiellet blitt brukt på en del mindre arrangementer, senest i november på Black friday i Bergen.</p> <p>Materiellet ble også brukt på stand på Arendalsuka.</p> <p>Animasjonsfilmen "Fellespotten" har blitt utstyrt med engelsk voice og er benyttet bl.a på tiltak rettet mot arbeidsinnvandrere.</p> <p>På forespørsel fra FIN spilte vi inn teksten nedenfor til den kommende stortingsmedlingen om forbrukerpolitikk. Firmesjekken på handlehvitt.no ble "tatt ned" i februar 2018 da vi opplevde at firmasjekken ikke ga nok opplysninger for at forbrukeren skulle kunne kjenne seg trygg. Gjennom 2018 har vi arbeidet videre med denne tematikken både internt og eksternt, f.eks gjennom arbeidet med ny a-krimstrategi og pågående arbeid med stortingsmeldingen, skatteetatens strategi for informasjonsdeling. Dette er en tung prosess, men vi håper på resultater i 2019.</p> <p>"Samarbeid mot svart økonomi (KS, LO, NHO, YS, Unio og Skatteetaten) arbeider forebyggende og holdningsendrende mot svart økonomi. I innværende handlingsplan (2017-2020) er Privatmarkedet (Handle hvitt) et eget kapittel. Sentrale elementer er Handle hvitt-kampanjen og nettstedet www.handlehvitt.no, undersøkelser om svart økonomi i privatmarkedet og en ambisjon om å gjøre det enklere for forbrukere å velge seriøse leverandører.</p> <p>Vi er glade for at forbrukerutfordringer ved svart økonomi og arbeidslivskriminalitet løftes på denne måten. En innfallsvinkel via forbrukerpolitikk og forbrukspolitikken vil være en styrke for seriositetsarbeidet. Det vil også styrke forbrukernes rettigheter og interesser både på kort og lang sikt.</p> <p>SMSØ ser tre hovedutfordringer som må løses. Disse utfordringene henger sammen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forbrukere må gjøres i stand til å velge bort useriøse og kriminelle leverandører. I dag har forbrukeren ikke god nok tilgang til informasjon om seriositet og fagkunnskap hos leverandørene. • Veiledningen til de som ønsker å handle hvitt må bli bedre og mer samordnet. • Påvirkningsarbeidet for å styrke gode holdninger i befolkningen må utvikles videre. <p>Forbrukeren må kunne velge bort kriminelle leverandører</p> <p>Forbrukeren har i dag få muligheter til å foreta en reell seriositetssjekk av leverandører.</p> <p>Firmasjekken på www.handlehvitt.no ble lansert i 2011. Her kan man sjekke om en bedrift er registrert for merverdiavgift og om de har hatt ansatte. Konsekvensen av svaret blir forklart. I tillegg får forbrukeren informasjon om at man bør ha kontrakt, faktura med merverdiavgift og betale via bank. Dette er så langt man kan gå innenfor dagens lovverk, men det er</p>

ikke lenger tilstrekkelig for å hindre arbeidslivskriminalitet. Teknologien har også kommet lengre i dag, slik at det f.eks er mulig å integrere slike seriøsitetssjekker i anbudsportaler o.l.

Behovet for forbrukeren er et samordnet og ferdigtolket datasett som kan

-sortere bort useriøse leverandører f.eks fra anbudsportaler,

-gi et klart råd om hvorvidt leverandøren driver seriøst og lovlig

Å få til dette krever et tett samarbeid mellom de som sitter på seriøsitetsdata. Det er en krevende oppgave å sette sammen et åpne data-sett som gir forbrukeren tilstrekkelig trygghet. Vi mener at en slik løsning bør baseres på en felles samordnet informasjonskilde. Dette vil sikre autoriserte opplysninger og tilgjengelighet. Selv om risikoen for svart arbeid og arbeidslivskriminalitet er størst i anskaffelser/bransjer som bygg, oppussing, renhold, transport og uteliv, tror vi at informasjonskilden bør inneholde opplysninger fra samtlige næringsdrivende. Dette vil sikre fullstendighet, minske risikoen for omgørelser og gjøre brukeropplevelsen bedre.

Det vil være naturlig at et slikt datasett inneholder opplysninger om fagkunnskap, kompetanse, sertifikater, offentlige godkjenninger og registreringer. Videre vil det være naturlig at det inneholder skatteinformasjon i sanntid på linje med den utvidede skatteattesten Skatteetaten benytter i samarbeidsavtalene med aktører som Oslo kommune, Statsbygg mv. Det er helt sikkert også andre kilder som bør inkluderes i et slikt seriøsitetsavtrykk.

Tolkningen av dataene byr også på en rekke utfordringer som må løses. Det må avgjøres hvem som skal tolke dataene, hvordan tolkningen skal skje og hvordan svaret skal presenteres. Det er neppe mulig eller ønskelig å pålegge forbrukeren en tung undersøkelsesplikt. Det må være lett for forbrukeren å forstå rådet som gis. I arbeidet med tolkningen av dataene må det også tas høyde for at forskjellige typer anskaffelser vil kunne gi forskjellig svar. Det er f.eks ikke nødvendig å ha fagkompetanse som elektriker for å utføre hagearbeid, for å ta et helt enkelt eksempel.

På forbrukerområdet pågår det flere initiativ på dette området, slik som seriøsitetsregister og håndverkerportal. Det er avgjørende at de som står bak disse initiativene samarbeider med hverandre og med andre mulige bidragsytere og initiativer, slik at resultatet blir best mulig.

Veiledningen de de som ønsker å handle hvitt må bli bedre og mer samordnet

SMSØ har siden 2011 drevet nettstedet www.handlehvitt.no. Nettstedet har bidratt til økt kunnskap om gode ordninger for å handle hvitt i privatmarkedet, spesielt på skatteområdet. Innholdet er utviklet av partene i SMSØ. Det er også hentet innspill fra andre etater enn Skatteetaten, men det er ikke opprettet et formelt samarbeid med disse. Ut over dette finnes det lite samordnet informasjon for forbrukere som ønsker å handle hvitt:

En forbruker som f.eks velger å kjøpe renhold i hjemmet som lønnsarbeid, må forholde seg til regelverk fra flere etater. Hvordan rapporteres skatt, hvilke plikter pådrar jeg meg for arbeidsavtale, feriepenger og sykepenger, hvilket ansvar har jeg ved skader og ulykker. Mye av informasjonen som foreligger er bedre tilpasset B2B enn småjobber i hjemmet, og svarene som gis kan oppfattes som ulike eller uklare. Vi har erfaring for at uklarhet minsker motivasjonen for å handle hvitt.

Det kan være en idé å etablere et samarbeid mellom parter som Skatteetaten, Arbeidstilsynet, NAV og Forbrukerrådet for å samordne og tilpasse informasjon til målgruppen, gjerne sammen med partene i arbeids- og næringslivet. Slik får vi samlet kunnskap fra flere etater og aktører, og presentert det på en måte som er tilpasset målgruppen. I tillegg til å være et

		<p><i>hjelpemiddel for den enkelte forbruker, vil en slik side også kunne være en god veiledningskanal i etatenes forebyggende arbeid mot svart økonomi og arbeidslivskriminalitet. Vi er åpne for å videreutvikle www.handlehvitt.no på denne måten, f.eks ved å opprette et redaksjonsråd med representasjon fra aktuelle aktører.</i></p> <p><i>Det er behov også behov for systemutvikling på området. F.eks ville det være en forenkling å kunne betale skatt direkte i melding om lønnsarbeid i hjemmet (A04), f.eks ved å legge inn et kredittkort/betalingskort.</i></p> <p>Påvirkningsarbeidet må styrkes</p> <p><i>Kampanjen Handle hvitt tar utgangspunkt i at de fleste ønsker å handle hvitt og bidra til fellesskapet. Dette gir oss ressurser til å betale for velferd, rettferdighet for bedriftene som driver seriøst og rettigheter for de ansatte som jobber der. Formålet med kampanjen er å styrke de gode holdningene, og bevisstheten om at normen er å handle hvitt, selv om svart økonomi og arbeidslivskriminalitet er et problem i enkelte bransjer og næringer. I tillegg gis det informasjon om hvordan man praktisk kan handle hvitt.</i></p> <p><i>Dette budskapet tas også inn i andre sammenhenger i SMSØ, f.eks Spleiselaget i videregående skole, der vi hvert år møter 40 000 elever med budskapet om sammenhengen mellom verdiskaping, arbeid, skatt og velferd.</i></p> <p><i>Også på dette området ser vi behovet for å samordne innsatsen. Det vil være en styrke om Forbrukerrådet deltar i dette påvirkningsarbeidet.</i></p> <p>Avsluttende bemerkninger</p> <p><i>Det er også en klar erfaring at det er nødvendig å gjøre det enkelt å handle hvitt, samtidig med at vi forklarer hva vi får igjen for å handle hvitt. Det er i forbrukerens interesse at normen er å handle hvitt, og at vi har et seriøst arbeids- og næringsliv. Det er etter vår mening derfor naturlig å inkludere dette i forbrukerpolitikken.</i></p> <p><i>Samtidig er området mer komplekst enn det kan se ut ved første øyekast. Det er viktig å velge gode, samordnede og gjennomarbeidede tilnærminger, med bidrag fra alle relevante aktører.</i></p> <p><i>Samarbeid mot svart økonomi bidrar gjerne i det videre arbeidet der det er relevant."</i></p> <p><i>Aktiviteter for 2019 er planlagt i sammenheng med Spleiselaget lærling.</i></p>
--	--	---

3	Innkjøp i offentlig sektor og næringslivet	
3.1	<p><i>De strategiske grepene gjøres kjent for alle kommuner og fylkeskommuner i 2017. Grepene skal holdes oppdatert.</i></p>	<p>Arbeidsgruppen for bestillerrollen har i 2018 tatt opp igjen arbeidet med følgende mandat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. "Gruppen utarbeider et omforent forslag til revidering av de strategiske grepene inkludert et forslag til hvordan vi bør gå frem for at den reviderte versjonen tas i bruk både der den gamle er vedtatt, og der det ikke foreligger noe vedtak i det hele tatt, jf handlingsplanen 3.1 2. Gruppen utarbeider et forslag til hvordan vi kan arbeide for en effektiv og hensiktsmessig kontraktsoppfølging, jf handlingsplanen 3.2

		<p>3. Gruppen foreslår tiltak på bestillerrollen i næringslivet, jf handlingsplanen 3.3 Det var enighet om at revideringen av de strategiske grepene kunne gjøres forholdsvis enkelt, og at det var viktig å legge tyngden på kontraktsoppfølging og bestillerrollen i næringslivet.</p> <p>Sekretariatet legger frem endelig forslag til mandat og fremdriftsplan for 2019 i neste møte.</p> <p>Difi er invitert med og har takket ja til å bli med i arbeidsgruppen.</p> <p>Arbeidsgruppen tilpasser de strategiske grepene, slik at de kan benyttes i anskaffelser mellom bedrifter og for innkjøp i frivillige organisasjoner.</p> <p>Arbeidsgruppen består av følgende personer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arnhild Dordi Gjønnnes, NHO • Jørgen Leegaard, NHO/BNL • Marianne Breiland, LO • Per Skau, Fellesforbundet • Beatrice Dankertsen Hennyng, KS/KS Advokatene • Lina Steinsbekk, YS/Delta • Anne Cathrine Jacobsen, Difi • Jon Arild Ruud, Skatteetaten/SMSØ-sekretariatet • Karl Børre Reite, Skatteetaten/SMSØ-sekretariatet
3.2	<p><i>Vi skal arbeide for at risikoanskaffelser i kommuner og fylkeskommuner skal kunne følges opp og kontrolleres på en effektiv og hensiktsmessig måte.</i></p>	<p><i>Se pkt 3.1</i></p>
3.3	<p><i>Vi skal sette søkelyset på bestillerrollen i næringslivet.</i></p> <p><i>Vi skal arbeide for at næringslivet stiller effektive og hensiktsmessige krav ved risikoanskaffelser.</i></p> <p><i>Vi skal arbeide for at risikoanskaffelser skal kunne følges opp og kontrolleres på en effektiv og hensiktsmessig måte.</i></p>	<p><i>Se pkt 3.1</i></p>

4	Arbeidslivskriminalitet, påvirkningsarbeid	
4.1	Vi skal bidra til at partenes kunnskap på området i nødvendig grad tilflytter akrimssamarbeidet. Samtidig skal partene holdes orientert om etatenes innsats mot arbeidslivskriminalitet.	A-krim har vært et fast punkt i alle SMSØ-møter sentralt. Monica Bredesen, skatteetatens representant i Nasjonal tverretattlig koordineringsgruppe har deltatt på alle møter. Vi har også fått presentert NHO's tiltakspakke og LO's strategi mot sosial dumping. Representanter for partene har bidratt til god diskusjoner og input i skatteetatens interne fora. Lokalt har også a-krim vært på agendaen i møtene til de lokale SMSØ.
4.2	Vi skal arbeide for at det skal være lett for nye næringsdrivende og nye ansatte i risikobrancher å handle rett.	Sekretariatet har vært involvert i arbeidet med Tverrdepartementalt oppdrag om informasjon til utenlandske arbeidstakere. Gruppen leverer sin rapport 1. desember.

5	En kunnskapsbasert debatt om svart økonomi	
5.1	Øke kunnskap f.eks gjennom undersøkelser mv	<p>Ny undersøkelse om svart arbeid i forbrukermarkedet ble gjennomført og publisert sommeren 2018. Den første undersøkelsen i serien ble utført i 2006.</p> <p>Aldri tidligere har så få oppgitt at de har handlet svart. Ti prosent sier at de har kjøpt svart arbeid, dette er ned fire prosentpoeng fra samme undersøkelse i 2016 og en halvering i forhold til 2011-tallene.</p> <p>Det er tre typer oppdrag som skiller seg ut negativt i undersøkelsen. Det er vaskehjelp/renhold, hvor 29 prosent av de som kjøper slike tjenester selv oppfatter at de har handlet svart. Barnepass og annen hjelp i hjemmet følger med 24 prosent. Mens vedlikehold av hus i form av maler- og snekkerarbeid ligger på 13 til 16 prosent utbredelse.</p> <p>8 prosent oppgir at de har kjøpt vaskehjelp/renhold, 8 prosent malertjenester, mens 18 prosent oppgir å ha kjøpt snekkertjenester og 3 prosent barnepass og annen hjelp i hjemmet.</p> <p>Av de som har handlet svart de to siste årene, regner 23 prosent med å kjøpe svart arbeid igjen i løpet av det neste året. Tilsvarende er det 3 prosent av de som bare handler hvitt som regner med å handle svart, dersom de får tilbud om det.</p> <p>Neste undersøkelse i forbrukermarkedet er planlagt gjennomført i 2020.</p> <p>Våren 2018 ble det også gjennomført en undersøkelse blant lærlinger og ungdom under fagutdanning. Resultatene av denne undersøkelse ble benyttet til utvikling av tiltak 1.4.</p> <p>Sekretariatet har også medvirket i arbeidet med Skatteetatens undersøkelser i bedriftsmarkedet.</p>
5.2	Spre kunnskap f.eks gjennom publikasjoner, media, sosiale medier mv	Gjennomført i forbindelse med aktivitetene.
5.3	Utveksle erfaringer om partenes arbeid mot svart økonomi i Norden	Ingen aktivitet i 2018

5.4	<i>Delta i samfunnsdebatten</i>	<p><i>Vi hadde følgende arrangementer under Arendalsuka 2018:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Den store skattejakten</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Arrangert for 3 gang, denne gang på oppfordring fra Arendalsuka ung pga svært god evaluering foregående år. 250 barn deltok. Gjennomført med god hjelp fra forebyggende veiledning i Skatt sør.</i> • <i>Svarte natta, debatt og konsert</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Tema: Identitet og ID-kontroll knyttet opp mot arbeidslivskriminalitet. Paneldeltakere: Trude Tinnlund, Nina Melsom, Idar Kreutzer, Kjersti Monland, Atle Roll-Matthiesen, Hans Christian Holte, Maria Aasen-Svensrud, Margret Hagerup. Debattleder: Aslak Bonde. Innledning: Marit Bjørndal.</i> • <i>A-krim, Kontraktsoppfølging i kommunene</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Deltakere: Anniken Hauglie, Jon Sandnes, Per Skau, Dag Strømmed, Øivind Strømme, Karin Andersen, Frode Jacobsen. Innledning: Kjersti Theodorsen og Beatrice Dankertsen Hennyng.</i> • <i>Handlehvit-stand</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Bemannet av representanter fra SMSØ Agder</i> • <i>Spleiselaget hjelper deg</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Starthjelp i arbeidslivet for ungdom. Bemannet av representanter for partene.</i>
-----	---------------------------------	---

6	Om SMSØ	
	SMSØ lokalt	<p>Det er avholdt møter i lokale SMSØ over hele landet. Litt forskjellig møtefrekvens. Alle lokale SMSØ ble invitert til å gå høringssvar til forslag til omorganisering av SMSØ. Høringssvarene var lite ensartet gjorde at vedtak om lokal organisering av SMSØ er utsatt til 2019, etter at Skatteetatens nye organisering er på luften.</p> <p>Det er forskjellig aktivitetsnivå i de lokale SMSØ.</p>
	Omorganisering av SMSØ	<p>Vedtak om organisering av den lokale delen av SMSØ er utsatt til 2019.</p> <p>Den sentrale delen av organisasjonen er vedtatt i møte 27. september.</p> <p>Den nye organiseringen er nå i større grad basert på utviklingsarbeid i arbeidsgrupper og beslutninger i den sentrale styringsgruppen.</p> <div data-bbox="757 504 2114 858" data-label="Diagram"> <pre> graph TD SMSØ[SMSØ] --- SG[Styringsgruppe] SG --- Ung[Ung] SG --- Forbruker[Forbruker] SG --- Bestillerrollen[Bestillerrollen] SG --- Samfunnsdebatten[Samfunnsdebatten] SG --- Arbeidslivskriminalitet[Arbeidslivskriminalitet] SG --- Byggenæringen[Byggenæringen] Ung --- AU_Ung[AU Ung] Forbruker --- AU_Forbruker[AU Forbruker] Bestillerrollen --- AU_Bestillerrollen[AU Bestillerrollen] Samfunnsdebatten --- AU_Samfunnsdebatten[AU Samfunnsdebatten] Arbeidslivskriminalitet --- AU_Arbeidslivskriminalitet[AU Arbeidslivskriminalitet] Byggenæringen --- AU_Byggenæringen[AU Byggenæringen (Tidligere Seriositet i Byggenæringen)] </pre> </div>
	Statusmøter med FIN	FIN åpner for halvårlige statusmøter med SMSØ og ber om innspill til hvordan møtene kan/bør gjennomføres.
	tett:på	SMSØ er listet som samarbeidspartner i tett:på